

KATALUNA ESPERANTISTO

ĈIUMONATA OFICIALA ORGANO

DE LA

JARO V^a : MARTO 1914

REDAKCIO KAJ ADMINISTRACIO DE «KATALUNA ESPERANTISTO»

<i>Direktoro</i>	FRED. PUJULÀ
<i>Redakcia sekretario</i>	JOSEP GRAU
<i>Redaktoro</i>	E. PELLICER
<i>Administristo</i>	JOAN PIFERRER
<i>Administraciaj sekretarioj</i>	{ MANUEL BORDAS JOAN HORTA

REDAKCIAJN KORESPONDAĴOJN SENDU AL REDAKCIA SEKRETARIO:
STRATO CARME, 30 : BARCELONO

KORESPONDANTOJ

Enric Aguadé	Reus
Pere Solanas	Rubí
Josep Vidal	Tarragona
Marià Solà	Terrassa
Francisco Guitart	Vendrell
Josep Albagés	Vich

Ankoraŭ unu fojon ni petas la Prezidantojn de grupoj bonvolu elekti en sia urbo korespondanton por KATALUNA ESPERANTISTO laŭ la kondiĉoj aperintaj en la numero de Januaro, paĝo 13.

En la urboj, kie la 30^{an} de Majo korespondantoj ne estos elektitaj de la grupoj, la Redakcio mem elektos ilin.

KATALUNA ESPERANTISTO

ĈIUMONATA OFICIALA ORGANO DE LA KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIO

SEN PAGA POR LA ĜEFEDERACIANOJ

REDAKCIO KAJ ADMINISTRACIO
12, strato Gracia. — SABADELL
KATALUNUJO

Redakciajn korespondaĵojn bonvolu
sendi al «Redakcia Sekretario : strato,
Carme, 30; Barcelono».

NIA DEVIZO : «MARO ESTAS GUTARO»

ENHAVO : *Pri...*, Fred. Pujulà. — *Deka Universala Kongreso de Esperanto.* — *Kaatje*, K. E. — *Tra Germanujo*, Fred. Pujulà. — *V^a Kongreso de la K. E. F.*, Josep Grau. — *IV^a Literaturo Konkurso de la K. E. F.* — *Ol post antaŭ*, E. Boirac. — *Oficiala Parto.* — *Bibliografio*, Tamen. — *Enlanda Movado.* — *Korespondado.* — *Kurioza dokumento.*

PRI...

EL NOSTRE MOVIMENT

S'acosta ràpidament l'època de la celebració del 5.^t Congrés de la Federació, i creix l'impaciencia i l'entusiasme de tots aquells que s'interessan per la prosperitat de l'Esperanto a Catalunya. Nombroses són les lletres que rebem demanant-nos detalls, solucions de dubtes, fent-nos preguntes que'ns sorprenen per inesperades, però que'ns il·lustren sobre l'estat de l'opinió.

A tots per un igual responem i respondrem lo mateix : Paciencia, fe, entusiasme. El Congrés de Sant Feliu serà, si això és possible després dels èxits anteriors, més important que cap. Una vegada més, reunits en fraternal assemblea demostrarem la cohesió dels nostres organismes i farem evident a l'Esperantisme dels altres països que pot comptar amb nosaltres, que, fermes com sempre, malgrat totes les dificultats, ens mantenim en el nostre lloc.

Alguns, ben pocs aquests, pregunten si el Congrés tindrà lloc, si poden fer-ne propaganda sense por d'haver-se'n de desdir després. Ja sabem que algunes persones aconsellen el retraïment, que laboren per a restar importància a la nostra Assamblea, que sota-mà fan córrer les més absurdes notícies i consells usant de la bona fe dels samideanos a qui es dirigeixen. Creien aquelles persones que'l retard en la sortida del KATALUNA ESPERANTISTO era la mort d'aquest, i que no's podrien rebatre les actuacions perjudicials que elles emprènien.

No sols el K. E. no és mort, sinó que ara més que mai té vida plena i sòlida; i l'entusiasme dels que s'han apressat a pagar llur quota per solucionar les dificultats administratives que la nostra sinceritat no volia deixar sense solució, dóna més autoritat als que estàn disposats a treballar per l'ideal comú. Una vegada per sempre sigui dit que les pàgines del KATALUNA ESPERANTISTO estàn a la disposició de tothom. Tot aquell samideano que se'ns dirigeixi per a parlar en defensa de ses opinions mentre sigui en bé de la Federació (és a dir, mentre ell cregui fer-ho en bé de la Federació, car nosaltres podríem equivocar-nos si ens erigíssim jutges d'aquella bondat), té les portes d'aquesta revista obertes de bat a bat. Ella és l'orgue dels federats, i a llur disposició està sempre. Un cop això dit, tot seguit se comprendrà lo sospitós de totes aquelles comunicacions fetes *subterraniament*, fóra de la revista. Els bons federats ja saben a què atènyer-se. Som partidaris de la publicitat de les idees, siguin quines siguin, i, per damunt de totes, de les dels que'ns ataquen, car res rebut tant bé la falta de raó com la publicitat de la mateixa falta. Per això nosaltres esperem el 5.^è Congrés com la més gaia de les festes que, donant publicitat a totes les actuacions amagades, puguin fer més esclatant l'entusiasme dels federats i l'èxit de la Federació.

Mentrestant, treballem! Treballen els amics de Sant Feliu amb un fervor admirable, el Comitè en la llorda tasca que se li encomana cada any, tots i cadascú en la propaganda dels nostres ideals. No hi fa res que, a tanta feina, s'hi afegeixi la de vèncer els entrebancs dels que, no tenint temps ni per a aprendre l'Esperanto, usen el que'ls queda per a restar energies. Aquestes no's perdràn. El nostre vaixell bogarà joiós cap als horitzons lluminosos, deixant endarrera els naufragats que s'hauràn entoçudit en navegar dintre la clova de nou de llurs incoherències i polèmiques ridícules.

Treballem tots pel Congrés; portem-hi la nostra presència, el nostre entusiasme i totes aquelles idees que poden ésser útils a la prosperitat de la causa.

FRED. PUJULÀ

Deka Universala Kongreso de Esperanto

SCIIGOJ EL LA «KONGRESA GAZETO»

DANKE al klopodoj de Generalo Sébert kaj de S-ro Noblemaire, *la vojaĝo al Parizo kun reiro, sur la ses francaj frevoj* (Nord, Est, P. L. M., Orléans, Midi, Etat) estas por ĉiuj gekongresanoj malaltigita je rabato de 50 %.

Dum la Kongreso okazos Oratora Konkurso, en kiu povos partopreni, post aprobo de la juĝantaro, ĉiu kongresano. Por detaloj oni turnu sin al S-ro R. Ch. Pichon, redaktoro de la Gazeto de la Deka Kongreso.

La nombro de la kongresanoj ĉe la fino de Februaro estis ĉirkaŭ 1400.

Por la korespondado. — La sola adreso de la Kongreso estas 3, *place Jussieu, Paris*. Kelkaj samideanoj erare sendas siajn leterojn al Palaco Gaumont, kies oficistoj tre afable resendis ilin al ni, sed du aŭ tri tagoj estas fuŝuzitaj. Plie, la Kongresanoj estas petataj montri la numeron de sia provizora karto, kaj tre legeble skribi sian nomon.

Blinduloj. — Prof. Th. Cart, prezidanto de la Blindula Komisiono, komunikas al ni la jenon : Lia Moŝto S-ro Ministro por Internaj Aferoj kaj S-ro Mirman, direktoro de la Publikaj Helpado kaj Higieno, afable metis je la dispono de la Organiza Komitato, por loĝado de la Blindaj Kongresanoj, la Nacian Institucion de la Junaj Blinduloj. 51, Boulevard des Invalides. Interesatoj sin turnu al Prof. Th. Cart, 12, rue Soufflot, Paris.

Ekspozicio (Muziko). — La muzikkomponistoj kaj eldonistoj, kiuj deziras enmeti en la Ekspozicion siajn *esperantistajn* verkojn kaj eldonaĵojn, estas petataj ilin sendi donace po unu ekzemplero, antaŭ la 1-a de Junio, al S-ro F. de Ménéil, 21, rue de l'Hotel-de-Ville, Neuilly-s.-Seine (Seine), Francujo.

Teatro. — Oni memoras, kiel lerte kaj fajre, dum la Kvina, la Barcelona Aktoraro «kreis» la Esperantan «Mistero de Doloro». La Organiza Komitato interkonsentis kun la sama aktoraro, kiu ludos dum la Deka, ĉe poste fiksitaj datoj. Ĉi tiun fojon klasikaĵon ludos la realistaj artistoj de Adrià Gual, nome «Georgo Dandin» de Molière (pron. : Moljér), en la traduko verkita de nia Majstro. Nedubeble estas, ke la pure Esperanta elparolado kaj perfekta metikapablo de niaj katalunaj aktoroj igos la prezentadon de «Georgo Dandin» granda propaganda festo kaj kortuŝanta soleno de Beleco kaj Arto.

Kaatje

LA 11^{an} de Marto, oni ludis por la unua fojo en la direktita de S-ro Adrià Gual barcelona teatro «Auditorium», kie sidas la «Akademio de Kataluna deklamado», ĵus fondita de la Barcelona Deputitaro, — la versan katalunan tradukon de *Kaatje* verkitan de nia direktoro S-ro Fred. Pujulà.

En tiu belega nova teatro, kaj antaŭ aristokrata publiko, el kiu konsistis la «Asocio por protekti la katalunan Dramarton», kiu elektis la verkon por sia unua kunveno, *Kaatje* estis sukcese akceptita, kaj la kurteno leviĝis kelkajn fojojn post ĉiu akto.

La dua prezentado, al kiu estis akceptita la publiko, estis ankorau pli granda sukceso, kaj la tradukinto devis aperi sur la scenejo saluti la publikon, kiu vokis lin per insista aplaŭdado.

La gazetara sukceso estis granda kaj unuanima. En ĉiu ĵurnalo aperis longaj artikoloj priskribante la verkon kaj laŭdante ĝin; la teatraj revuoj publikigis fotografajojn de aktoroj kaj scenoj; virina revuo «Feminal» reproduktis krom la portreto de *Kaatje*, la francan kaj katalunan tekston de la por tiel diri *punta balado*, por montri la fidelecon de la traduko kaj la beleco de la verko. Kaj ĉiu teatra kritikisto sin okupis ne nur pri la verko mem sed pri la stato de la belga literaturo ĉi tie nekonita.

Pro tio ĉi lasta ni parolas en tiuj ĉi paĝoj pri verko de nia direktoro, kaj li estas devigata tion permesi. Ni ne forgesu ke *Kaatje* estas verko kunligita al la Esperanta vivo, de post kiam ĝi tiel profunde emociigis nin dum la Antverpena Kongreso. Ni ne forgesu, ke dank'al Esperanto ĝi estis konita de S-ro Pujulà. Ĉu ni bezonas aldoni komenton? Ĉu la fakto mem ne sufiĉas? Ĉu estas necesaj aliaj argumentoj por montri al literaturistoj la helpon, kiun Esperanto povas doni al la disvastigo de naciaj literaturoj tra la mondo?

Al kio, se ne al Esperanto, la belga literaturo ŝuldas la interesiĝon, kiun ĝi vekis en nia lando?

Ni, tre fieraj pro la sukceso de nia samlanda samideano, sendas al la belgaj samideanoj nian gratulon pro tiu de ilia aŭtoro S-ro Spaak kies nomo de nun estos populara ĉe ni.

K. E.

Tra Germanujo¹

III

PEGOUD flugas... kiel diri?... antipode. Kaj mi devas fari paroladon en Offenbach... Kompreneble, kun muziko. Ĝi okazos en balo, en unu el tiuj tre germanaj kunvenoj, kie oni dancas, manĝas, trinkas kaj kantas. Sed mi deziras vidi Pegoud-on, kaj miaj geamikoj ankaŭ. Ni iras unue al la flugejo, kie inter la miloj da ĉeestantaj personoj, la kunrulita flago kunportita de frankfurta samideano estos renkontsigno por ni, kaj mirigilo de la spektatoroj. La hazardo venigas al ni seson da katalunaj vendistoj de fruktoj. Mi ne diros, ke ĉiu fruktovendisto en Germanujo naskiĝis en nia lando, sed mi povas certigi, ke ĉie troviĝas butiko, kie katalunoj de l'kontinento aŭ de l'Insuloj disvendas daktilojn, oranĝojn, bananojn, arakisojn kaj melonojn. Mi ne scias ĉu ili iam kunvenos por festi «Fruktajn Ludojn» rememore al patrolando. Mi scias pri barcelona dolĉajisto, kiu facile vojaĝas por siaj negocoj tra la sudo de Rusujo per helpo de la multenombraj katalunoj, kiuj tie komercadas per ovoj kaj kokinoj. Se ni estus pli praktikemaj, nia deputitaro organizus konsulejojn en ĉiu urbo el tiuj landoj... Ni ne diskonigu la aferon. Tial ke iom da kelneroj en la mondo ĵargonas francan lingvon, multaj francoj vidas en Esperanto atencon kontraŭ la intelekta suvereneco de Francujo. Se iu diskonigas la ekziston de tiaj katalunparolantoj en Eŭropo ni riskos atakojn kiel malamikoj de nia lando.

La pluvo falas kvazaŭ el siteloj; ĉiuj veturiloj malaperis. Sen pluvombreloj, ni revenas al la urbo trempitaj ĝis la ostoj. Dum la iro, unu sinjoro kun pako envolvita en nesorbata tolo sub la brako, haltigas kaj alparolas min esperante. Ni rapidas frenezigitaj de la terura pluvo. Li vidis la flagon, li ĝojas.

— Ĉu esperantistoj!

— Jes. Vi, ĉu enurbano?

— Ne. Holandano. Mi vojaĝas disvendante kartojn.

Miaj kunvojaĝantoj miras. Mi ankaŭ. Sed la pluvo, la konfuzego, la svarmo de l' diskuranta amaso disigas nin.

— Mi sola vojaĝis al Offenbach. Miaj geamikoj prudente restis en la hotelo apud la varmigiloj. Mi, malseka kiel fiŝo, faris la paroladon en la festo. Unu samideano tradukis ĝin. Aŭdante lin, mi miris

1. *Seĥvo*. Vidu antaŭajn numerojn.

ke mi povis inspiri al li, tiom da por mi nekompreneblajn sonojn!... Dum unu momento mi sentis frosttremon. Mi pensis : «Nun, se tiu bona samideano estus ŝerculo kaj dirus : Jen, tiu sinjoro ĵus diris, ke vi estas aro da sentaŭguloj. — Ĉu tiuj bravaj homoj ne bastonos min ĝis la ostoj?» Ha, tiuj komercistoj, kiuj komercadas per interpretoj... ĉu ili estas certaj, ke...?

Mia tradukinto certe tradukis malbone, ĉar... oni aplaŭdis.

— Mi devas prezenti miajn komplimentojn al la Agentejo Cook por la bona funkciado de ĝia informejo, kaj ankaŭ por sama kaŭzo al la «Societo por Propagando de la urbo» de Frankfurto.

Jam antaŭ kelkaj jaroj, dank'al la bonaj informoj de Cook mi faris kun karavano la plej fantazian vojaĝon de Aachen al Kolonjo, mi maltrafis kelkajn vagonarojn, trakuris nokte Aachen kun miaj kunvojaĝantoj, kiel aro de malbonaj aktoroj forpeditaj de urbo, kaj nun ankoraŭ mi ne revidis ĉiujn membrojn de la karavano. Certe kelkaj el ili nun loĝas en Germanujo, kie ili restis *lasciante ogni speranza* pri eliro.

Ni akiris biletojn por vojaĝi ŝipe tra la Rejno, de Majenco ĝis Kolonjo. Kun la biletoj, ni ricevis la hortabelon de la ŝipoj. En Frankfurto, ĉar mi havis dubojn pri la bonaj informoj de la blonda oficisto de la Pariza *Place de l'Opéra*, mi min turnis al la Urba Oficejo, kie mi profitis la okazon ekparolante Esperante kaj distribuante kelkajn ŝlosilojn. Ankaŭ, ironie demandita pri Ido, mi devis trankviligi la senkonfidan oficiston. Tiu ĉi donis al mi ĉiun detalon pri la horoj de ekvojaĝo de la Rejnaj ŝipoj, kiuj estis la samaj donitaj de Agentejo Cook. Plej konfide ni veturis al Majenco, kiun ni atingis post horduono da vojaĝo. Kaj ... efektive, neniuj ŝipoj plu vojaĝas de post dekkvin tagoj. Ni estas en la aŭtuna sezono. La informistoj *nur* forgesis diri tion. Ni veturis tra ĉiu enŝipiĝejo, mi firme, insiste demandis, ne povante kredi ke tiuj informistoj povis erari kaj forgesi tiun *detalton*. Ĉie oni rigardis nin kun miro. Se en Barcelono, oficisto informus nin malbone pri aferoj okazantaj en loko malproksima je horduono, ni krius ĝis oni aŭdus nin de la infero... Mi supozis ke la Frankfurta oficisto perdis sian tempon imagante *idistajn* ironiojn.

Ni veturis vagonare al Kolonjo, kie pro tro frua alveno ni ne tuj renkontis sinjoron Junker, kiu tre afable antaŭsendis al mi bonegajn informojn.

FRED. PUJULÀ

(Daŭros)

V^a Kongreso de la K. E. F.

FEBRUARA numero de KATALUNA ESPERANTISTO estis tuj presota, kiam venis al la Redakcio la sciigo pri prokrasto de la kongresa dato, decidita de la Komitato de K. E. F. kaj de la Organiza Komitato de nia V^a Tial en pasinta numero povis aperi nur mallonga noto en la fako *Oficiala Parto*. Kiel en ĝi estas dirite, la prokrastan decidon motivigis atentinda peto de entuziasmaj samideanoj loĝantaj en urboj, kie la lundo de pentekosto (ĉiujare 1^a de Junio) estas tago, kiun oni ne konsideras kiel feston. Kaj la Komitatoj fiksis la novajn datojn de la Kongreso por la tagoj 28^a kaj 29^a de Junio, kiuj estas festotagoj en nia lando.

Certe, senpacienco suferigos multajn kunfederacianojn, kiuj trovos longaj la tagojn, ĝis kiam ili povos partopreni en la festo de la Federacio, kiu renovigas ĉiujare niajn entuziasmojn, liverante al ni plej grandajn plezurojn ĉe la renkonto kaj mallonga kunvivado kun bonaj amikoj, kiuj restas dum la tuta jaro silentaj unu malproksime de alia, kvankam okupitaj de sama tasko, kaj povas kuragiĝi sin reciproke nur dum la Kongreso, montrante al ĉiuj per siaj raportoj pri farita laboro kaj akirita sukceso, la vivon de nia ideo kaj la vastecon de nia movado.

La kortuŝanta saluto de la delegitoj de ĉiuj grupoj al la ceteraj kongresanoj, la solena festo de la Floraj Ludoj, la frata kaj amika festeno, la ekskursoj kaj plezuroj de la kongresaj tagoj forte gravuriĝas en ĉiuj koroj kaj estas kvazaŭ spronoj pikantaj ĉiun kongresinton, kiu de post la fino de l'jaro komencas revii pri la venonta Festo kaj stimuli sin kaj la amikojn al ĝia partopreno.

Nu, tiun senton de spirita juko, kiu trapenetas nin des pli multe, ju pli fariĝas proksima la Kongreso de nia organizaĵo, ankaŭ ni sentas. Ĝi puŝas nin al persista kaj senlaca laboro. Ni pensas, ke ĝi ankaŭ instigas vin; kaj eble, en kelkaj, ĝi vekas ian strangan timon, similan al tiu premanta la korojn kiam ŝtormo proksimiĝas.

Ĉu vi memoras, amikoj, la grandan ĝojon de korpo kaj animo, kiam la amasigitaj de l'vento nigraj nuboj, kun fulmo kaj tondro verŝintaj riverojn da akvo, dispeliĝas antaŭ la forto de l' somera suno, kaj senvaligas la lazuron, kiu brilas antaŭ ni kun heleco kvazaŭ neniam vidita? Kia trankvilo tiam cirkaŭas la teron, kian novan kuragon portas al la homo la sunaj radioj kaŝitaj de l'nubegoj kaj reaktintaj sian oran nuancon!

Forŝiru el via koro ĉiun timan senton! Plenigu ĝin per kuraĝo kaj laboru entuziasme por nia Kongreso! La suno de nia triumfo brilos helege disfandinte ĉian nebulon.

Plej granda sukceso atendas nian Kongreson; ĝi estos la ĉies premio!

JOSEP GRAU

IV^a Literatura Konkurso de la Kataluna Esperantista Federacio

Ni esprimas plej koran dankon al la redakcioj de la jenaj gazetoj, kiuj bonvolis helpi al la sukceso de la Floraj Ludoj publikigante entute aŭ parte la programon de la Konkurso:

Esperanto, Germana Esperantisto, Kataluna Katoliko, La Movado, La Ondo de Esperanto, La Revuo, La Suno Hispana, Lingvo Internacia,

LISTO DE DEVIZOJ DE L' VERKOJ RICEVITAJ

Noj. 1, Ravo. — 2, Kiu? — 3, Mi scias nur, ke mi nenion scias. — 4, Marina. — 5, Tra la valoj alitone kantas ĝi. — 6, Amo superas morton. — 7, Mi revis tutan mondon de feliĉoj. — 8, La mondo estas trafendita sonorilo. — 9, Ruto. — 10, Ave Maris Stella. — 11, Ĉiu fadenero faras sian ombron (Goëthe). — 12, Neniu fariĝis maristo lerta per maro trankvila. — 13, Rapidu ni al ĝoj' de l' vivo! — 14, Skizo en ĉarma tempo. — 15, Ni, estu ni! — 16, Mortinto. — 17, Fantazio. — 18, Sub la sankta signo de l'espero...

Verkoj n.º 15 kaj 17 venis sen koverto entenanta nomon de l'aŭtoro. La respektivaj verkintoj bonvolu sendi ĝin.

— Responde al unu demando ni klarigas, ke oni *devas* sendi sub sama devizo kun sia manuskripto, koverton kun sia nomo kaj adreso, tial ke per tiu rimedo la akcepto de verkoj povas daŭri ĝis dato pli proksima al la Floraj Ludoj, ol se la manuskriptoj estus plene anonimaj; ĉar tiamaniere estas ŝparata la multa tempo necesa por publikigo de la Verdikto kaj ricevo de la atestoj pri aŭtoreco, necesaj por prepari la solenon, kiuj foje venis nebaldaŭ. Se oni agus alima-

niere povus okazi ke la Komitato ne konu siatempe la nomon de la premiito per la Natura Floro, aŭ per alia premio, kiel okazis jam kun S-roj Bicknell kaj Broekhuizem, kaj tial komplikiĝus la perfekta aranĝo de la Festo.

Ol post antaŭ¹

EN la decembra numero de KATALUNA ESPERANTISTO aperis noto redaktita de S-ro Pujulà pri la uzo de la formo *antaŭ ol* kaj en la januara numero de *Oficiala Gazeto* S-ro E. Boirac, prezidanto de la Lingva Komitato, publikigis artikolon pri la sama temo. Mi rapidis atentigi nian eminentan samideanon pri la koincido, kaj el lia respondo mi eltiras la jenon: «Mi estas tre ĝoja, ke mi renkontiĝis kun S-ro Pujulà sur la sama temo. Strange estas, ke neniuj, antaŭ li kaj mi, rimarkis, ke se oni povas diri *antaŭ ol*, estas logike ke oni povu ankaŭ diri *post ol*. Tamen la fakto estas tia. Cetere, ŝajnas ke la vorto *ol* estas kvazaŭ fremda por preskaŭ ĉiuj esperantistoj: ili ne facile uzas ĝin. Kion ili opinius ekzemple pri jena frazo: *Kontraŭ ol vin malami, li estas preta oferi por vi sian vivon? Ĉu ĝi ŝajnos komprenebla?»*

Ankaŭ ni kopias la artikolon aluditan pri la esplorita demando, kiun S-ro Boirac plej kompetente respondas. — J. G.

PRI antaŭ ol. — Oni scias, ke laŭ la gramatiko entenata en la Fundamento de Esperanto, oni devas uzi antaŭ la verbo la esprimmaĵon *antaŭ ol* por montri rilaton de tempo inter du statoj aŭ agoj, ekzemple: *antaŭ ol mi forveturos, pretigu por mi valizon.*

Cetere Doktoro ZAMENHOF, en siaj verkoj kaj paroladoj, ĉiam uzadas tiamaniere *antaŭ ol*, kaj lia ekzemplo estas sekvita de preskaŭ ĉiuj esperantistaj aŭtoroj. Nur kelkaj el ili enŝovis lastatempe la esprimmaĵon *antaŭ kiam* kvazaŭ por respondi al la esprimmaĵo *post kiam*, enkondukita ankaŭ lastatempe kaj ne trovebla, se mi ne eraras, en la Zamenhofaj verkoj.

Nun stariĝas la demando, kiun mi ofte pripensis, ne sen ia miro kaj ia dubo. En tiu esprimmaĵo *antaŭ ol*, kion signifas tiu konjunkcio *ol*? Kia estas ĝia ofico? Kiamaniere oni povas klarigi ĝin?

1. Vidu numeron 44-45.

Primitive kaj esence la konjunkcio *ol* montras komparon, rilaton de supereco aŭ malsupereco inter du terminoj, unuvorte kvantan diferencon, kiel ekzemple : *Via frato estas pli maljuna, ol vi; mi preferus morti, ol vivi en sklaveco*, k. t. p. Eĉ oni trovas *ol* uzata kun la vorto *alia*, kiu montras ian ajn diferencon, kiel ekzemple : *maljuniĝante, li fariĝis tute alia, ol li estis dum sia juneco*. Estas do supozeble, ke kiam oni uzas *ol* kun *antaŭ* tio estas por montri ankaŭ komparon, rilaton de kvanta diferenco. Efektive *antaŭ* havas tute la saman sencon kiel *pli frue*, kiel ekzemple : *Li venis antaŭ mi*. Ĉu tio ne signifas : *Li venis pli frue (ol) mi (venis)*? Sekve tute nature kaj logike *antaŭ* postulas post si la konjunkcion *ol* por kuniĝi kun verbo, same kiel postulas *pli frue*, kies ekvivalento ĝi estas.

Sed de tio sekvas konsekvencoj, kiujn estas interese rimarki. Se *antaŭ* kun verbo egalvaloras *pli frue* kaj postulas *ol*, same la prepozicio *post* egalvaloras *pli malfrue*, kaj devas ankaŭ postuli la saman konjunkcion. Oni do devus diri : *Post ol la kurteno falis, oni longe aplaudis la aktorojn*. Same kiel oni diras : *Antaŭ ol la kurteno levigis, oni ekbruligis la lampojn*; kaj ankaŭ : *post ol manĝi, la pastro diris : Deo gratias*, same kiel : *Antaŭ ol manĝi, la pastro diris : Benedicite*.

Tamen estas certe, ke neniu aŭtoro uzis jam tiun esprimajon *post ol*. Ĝi estas ne trovebla en la verkoj de D-ro ZAMENHOF. Ŝajnas, ke neniu eĉ ekpensis pri ĝi. Kiam oni sentis la bezonon havi specialan esprimajon por tiu ideo, oni elpensis *post kiam*, kvazaŭ ne memorante la jam ekzistantan *antaŭ ol*, nek atentante la necesan rilaton inter *antaŭ* kaj *post*.

Eble la kaŭzo estas, ke la unuaj verkistoj en Esperanto estis precipe Slavoj, kiuj sentis la bezonon havi specialan esprimajon rilate al *antaŭ*, sed neniel sentis tiun saman bezonon rilate al *post*. Efektive en frazoj enhavantaj du verbojn, el kiuj unu esprimas agon aŭ staton okazantan post ago aŭ stato esprimata de la alia, ŝajnis al ili sufiĉe, kiam la du verboj havas unu saman subjekton, uzi por la unua verbo la partecipan modon kun estinta tempo. Ekzemple, anstataŭ diri : *post ol aŭ post kiam li kantis, aŭ li estis kantinta, li salutis la publikon kaj deiris*, ili diris tute simple : *kantinte, li salutis*, k. t. p.

Aliparte, kiam la du verboj havas malsamajn subjektojn, ŝajnis ankaŭ al ili sufiĉe antaŭmeti *kiam* al la unua propozicio, kiel ekzemple : *kiam li estis kantinta, mi deiris*. Tute ne ŝajnis necese diri : *post kiam li estis kantinta, mi deiris*.

Ankoraŭ nun, multaj esperantistoj uzadas tiujn esprimajojn, kiuj laŭ mia opinio estas multe preferindaj, kiel vere konformaj al

la propra spirito de la lingvo. Sed la personoj, kiuj ne povas sin senigi, eĉ skribante aŭ parolante esperanton, de la kutimoj de sia nacia idiomo, precipe Francoj, penante traduki laŭvorte *après que*, estis ĝenataj ne trovi en Esperanto responĉdan esprimaĵon, kaj tial elpensis: *post kiam*, aŭ eĉ *dum ke* (anstataŭ simple *kiam*), k. t. p., k. t. p.

Ni konkludu, ke en la nuna stato de la lingvo ekzistas du paroj da esprimaĵoj, por la tempaj rilatoj *antaŭ*, *post*, uzeblaj kun verboj, kaj kiuj kvazaŭ konkurencas inter si. Unue *antaŭ ol*, jam uzata de D-ro ZAMENHOF kaj sole konforma al la Fundamento, kaj *post ol*, ne ankoraŭ uzata de D-ro ZAMENHOF sed plene aprobata de li, laŭ tio, kion li diris al mi, kiam mi petis lian opinion pri tiu gramatika punkto dum la Berna kongreso; due *antaŭ kiam*, uzata nur de malmultaj aŭtoroj, kaj *post kiam* pli ofte trovebla, eĉ, se mi ne eraras, en la lastaj verkoj de D-ro ZAMENHOF.

Kredeble, la uzado mem de la Esperantistaro fine elektos inter tiuj du paroj, kiuj estas ambaŭ logikaj kaj povas esti egale defendataj per bonaj argumentoj, kvankam la unua ŝajnas havi por si la aŭtoritaton de la Fundamento.

E. BOIRAC

Oficiala parto

Erare ni diris en la pasinta numero, ke oni ricevis leteron de pastro Coll, kiu insistis pri la akcepto de sia eksigĉo.

Kion diras pastro Coll en la aludita letero, estas : ke li konsideras sin eksigita, el la Komitato de K. E. F., ĉar tiu-ĉi ne konsultis lin pri unu afero. La Komitato de tiu-ĉi Federacio skribis al D-ro Coll esprimante al li sian surprizon pri tio, ĉar en la Komitato oni ne pensis iam pri lin eksigi el ĉi.

— Oni avertas al ĉiu grupo aliĝinta al K. E. F., pri tio, ke nur estos diskutataj en nia Kongreso tiuj proponoj, kiujn ni ricevos akurate por ilin publikigi en la paĝoj de la numero de K. E., apartenanta al monato antaŭa al tiu, en kiu okazos la Kongreso.

Oni petas al ĉiuj proponontoj, sendi siajn proponojn *tuj* al la Sekretario de K. E. F., Str. Carme, 30, pral., Barcelona. Ĉiun alian korespondaĵon, rilate al tiu-ĉi Komitato, sendu ankaŭ al sama adreso.
— MANUEL BORDAS, *Sekretario*.

BIBLIOGRAFIO

DICIONNAIRE USUEL FRANÇAIS-ESPERANTO. — E. Grosjean-Maupin. Kolekto de La Revuo. — Hachette et C.^a. Paris 1914. Prezo. fr. 3'50.

Tiu ĉi vortaro, redaktita laŭ la samaj principoj, kiuj tiel multe valorigis la «Dictionnaire Complet» de la sama aŭtoro estos tre taŭga kaj pli ol sufiĉa por komencantoj, lernantoj, kaj ĉiuj, kiuj ne bezonas Esperanton por komplikitaj literaturaj tradukaĵoj. Pri la metodo, kiun sekvis la aŭtoro, ni jam parolis recenzante la kompletan vortaron el kiu la nuna estas inteligenta eltiraĵo. Ni ne bezonas aldoni ke tiu libro estas bonega kaj aĉetinda de ĉiu, kiu konante francan lingvon, ne konsiderus sufiĉaj la malgrandajn vortarojn, kiuj aperis ĉe ni.

ESPERANTO KATE

Ni ricevis folion kun la titolo supre dirita, kun la vorto *Hungarlando* stampita, kiu permesas al ni supozi ke la lingvo estas hungara, kaj kun la manskribitaj vortoj «Bonvolu recenzi».

Sed, kion kaj kiel ni povas recenzi?! Nur tie-ĉi-tie ni vidas la vorton *Esperanto*. Ĉu la folio propagandas por aŭ kontraŭ? Jen kio devus esti dirita de la aŭtoroj de tiuj eldonoj almenaŭ sur aparta folio.

PLENA RECENZO DE L' ESPERANTA GAZETARO. Septembro 1889-Septembro 1913. — Instituto de l' Esperanta Gazetaro aliĝinta al la Kataluna Esperantista Federacio, sub direkto de Joan Amades. — str. Peu de la Creu, num. 10, tenda. Barcelona.

Tre interesa kaj utila nomaro de ĉiu gazeto aperinta inter la du datoj supre diritaj. Pro ĝi ni gratulas nian amikon S-ron Amades.

Ni atendas koni bone la celon de la «Instituto» por doni nian opinion pri ĝia nomo.

ESPERANTA BIBLIOTEKO PROPAGANDA. — Num. 1. S. P. Rantov. «Internacia lingvo Esperanto» kun 2 portretoj. Prezo 5 sd.

— Num. 2. S. P. Rantov. «Esperanto en vilaĝo», «Animo de la lingvo Internacia» kaj «Interparolo kun urbano». — Prezo, 5 sd.

Deponejo : G. Fedulov. Sokolovaja, 112. SARATOV. — Rusujo.

Ĝi estas ĉio, kion ni povis legi kaj kompreni el tiuj broŝuroj, redaktitaj en rusa lingvo, kiujn ni ricevis por recenzo. Ni bedaŭras.

ESPERANTA HELPILO POR LERNANTOJ DE ESPERANTO

Bonegan ideon havis nia estimata samideano S-ro Johano Rosals, eldonante tiun faldeblan karton, kiun ĉiuj lernantoj de nia lingvo povos kunporti por konsulti en ĉiu loko kaj momento. La karto ne estas vendata, sed senpage disdonata de la eldonisto, kiun ni gratulas kaj dankas pro liaj ideo kaj malavareco.

DEKLARACIO PRI HOMARANISMO, de D-ro L. L. Zamenhof, Aŭtoro de la Lingvo «Esperanto». — Represo de «Homaro».

I^a eldono. — 1913. Eldonejo kaj Presejo de «Homaro», Pasaje del Comercio, 8, Madrid. (Hispanlando). (Dek ekzempleroj: 50 centimojn.)

LA VOJO DE L' VIVO. L. H. Tolstoj. Ĉapitro XXII. *La vorto*. Tradukis Paŭlo Medem.

Kaj li tradukis tre bone tiun interesan kolekton de pensoj pri la vorto. Aĉetu ĝin! Ĝi estas eldonita de Kovna Esperantista Societo, adreso : *G. Sadovaja d. de Rac. Kovno*. Prezo : 10 sd. (25 cent.).

BRESLAU. Vortpentraĵo de Hugo Kretschmer. La germanlingvan originalon esperantigis Germana Esperanto-Asocio. (Loka Grupo Breslau) 1913.

LA MONNAIE INTERNATIONALE, par René de Saussure. Genève. Imprimerie Henri Jarrys, Rue de la Treille. 1914.

Broŝuro por diskonigi la genian elpenson de nia eminenta samideano, kies enhavo estas eltirita el la teksto de la *Revue suisse de Numismatique*, t. XIX.

TAMEN

— Komprenoble, kiam en la lasta bibliografia fako ni diris ke la verko *Curs Pràctic de Esperanto* estis kvankam kataluna, oficiala en la Hispana Universitato de Barcelono, ni tute ne intencis diri, nek komprenigi ke per aparta leĝo oni oficialigis ĝin. Nek ankaŭ ni intencis diri : ke la Katedrano D-ro Pastro Coll ĝin oficialigis en sia kurso, uzante rajtojn, kiujn ne havas profesoroj, kiuj eĉ ne rajtas simple permesi uzadon de kataluna lingvo. Nia kara amiko D-ro Pastro Coll estis la unua, kiu miris, kaj ni tre respektemaj al la Hispanaj leĝoj kaj katedraj kutimoj, rapidas klarigi la eraron. La «Curs Pràctic» estas uzata pro la esperanta ekzercaro, kiun ĝi entenas, kaj D-ro Coll neniam proponis tiun aŭ alian verkon.

ENLANDA MOVADO

BARCELONO

S-ro R. S. Rocamora komencos la 14^{an} de Aprilo kurson de Esperanto per Berlitz-metodo ĉe sia loĝejo strato Angels, 1.

— Nia tre kara amiko, malnova kaj fervora esperantisto, sinjoro Ramón Soler, prezidinto de *Ĉiam Antaŭen* suferis gravan operacion, kiu restigas lin for de ni. Ni deziras, ke li baldaŭ kaj tute resaniĝu por ke ni povu havi la plezuron ricevi lian efikan kunlaboradon.

— Kelkaj barcelonaj esperantistoj deziras organizi amatoran teatran bandon por entrepreni la prezentadon de teatraĵoj dum esperantistaj festoj sub la direkto de nia kara amiko, S-ro Joan Viñas. Simpatiantoj al tiu ideo bonvolu esprimi sian aliĝon per poŝtkarto al S-ro Leonart Renom, str. Pere IV, 398, Barcelono.

— La 21^{an} de Marto okazis, ĉe *Esperanto kaj Patrujo*, balo organizita de ĝia propaganda fako, kiu bone sukcesis.

— La raporto pri la festoj organizitaj de la *Barcelona Esperantista Societo* aperas sur la «Bulteno de Barcelona Stelo».

— *Esperanto kaj Patrujo* malfermis la 9^{an} de Marto kurson de Esperanto, ĉe kies fino okazos konkurso inter la lernantoj aspirantaj al la premioj proponitaj. Matrikulo kaj rajto ekzamineĝi kostas 1 peseton. La kurso bone sukcesas.

— Ankaŭ kurson malfermis la grupo *Semo*, gvidatan de S-ro Manuel Bordas; ĝi okazas de post la 10^a de Marto ĉiumarde kaj vendrede.

MANLLEU

«*Esperantista Amikeco*» kiel kutime en la jarfino faris ŝanĝon de Komitato kaj restis elektitaj: *Prezidanto*: S-ro Joan Parés; *Vicprezidanto*: S-ro Pere Aixelà; *Sekretario*: S-ro J. Piguillem; *Vicsekretario*: S-ro A. Suriñach; *Kasisto*: S-ro J. Dorca; *Bibliotekisto*: S-ro J. Rafart; *Membro*: S-ro J. Prat.

VICH

De la komenco de la nuna jaro *Vika Esperantistaro* ŝanĝis sian loĝejon; nun ĉi tiu societo kunvivadas ĉe la meritinda «Círcol Literari» (strato Sant Hipòlit n.º 14) kie pro ĝia kvieta karaktero,

ĝia grava riĉa kaj nombrega biblioteko, kaj ĝiaj diversaj salonoj, ĝardeno k. t. p. estas sendube taŭga loko por la esperantistoj kaj inda akceptejo de ĉiuj gesamideanoj.

La nova Komitato por la jaro 1914ª konsistas : *Prezidanto*, S-ro Pastro A. Ribas; *Vic-prezidanto*, S-ro J. Miró; *Sekretario*, S-ro J. Comella; *Vic-sekretariino*, S-ino M.ª D. Bassols de Comella; *Kasisto*, S-ro J. Carreras; *Voĉdonantoj* : S-roj J. Francitorra kaj J. Carreras.

Tre grava malfeliĉo okazis en la Vich'a samideanaro; nia estiminda samideanino F-ino Rozo Cortinas mortis post longega malsano la 16^{an} Decembro. Ŝi estis ĉiatempe entuziasma de nia idealo. Tuj post la diskonigo de Esperanto ĉe Vich ŝi akceptis fervore la brilajn radiojn de la verda stelo kaj pro sia klera talento kaj lerteco baldaŭ sin kapabligis en la Zamenhofa lingvo. Pro sia afableco kaj dolĉa karaktero, sia amo kaj intereso por ĉio, kio al Esperanto rilatas, ŝi kaptis la estimon de ĉiuj.

Nia societo deziris montri publike sian grandan funebron kaj ankaŭ grandan estimon al la perdita samideanino per donaco de granda, funebra, blanka krono kies silkaj rubandoj havis la jenan esperantan enskribon : «Al nia neforgesebla samideanino, Vika Esperantistaro.»

La ĉerka sekvantaro estis ankaŭ vera pruvo de la ĝenerala doloro kaj preskaŭ ĉiuj la societanoj partoprenis en ĝi akompanante la ĉerkon ĝis la tombejo.

SANT FELIU DE GUIXOLS

La grupo *Esperanta Lernejo* elektis jene sian novan komitaton: *Prezidantino* : F-ino Rita Esteva. — *Vicprezidantino* : F-ino Rosa Vilaret. — *Sekretario* : S-ro Francisco Roca. — *Kasistino* : F-ino Ana Gimeno. — *Membroj* : F-noj Beatriu Rigau, Isabel Masmitjà, S-ro Josep Vilà.

La societa sidejo estas en strato Rutlla, 13, kie ĉiujaŭde okazas supera kurso ĵus malfermita.

KORESPONDADO

S-ro Prezidanto de «Ilepo» : Ni ne ricevas interŝange *Poŝta Esperantisto'n*. — S-ro Prezidanto de *Esp. Amikeco*, Manlleu : Bonvolu klarigi, ĉu S-ro B. Nogué estas elektita delegito de K. E. F. aŭ kores-

pondanto de K. E. — S-ro J. Costa. La artikolo pri la sama demando, kiun ni publikigas, faras superflua vian, por kiu ni plej kore vin dankas. — S-ro J. M. Vendrell. Dankon por la sciigoj. — S-ro Konkursonto. Tio povas dependi de persona opinio; via pri stilo gvidu vin kaj solvu la demandon. — S-ro J. C. Vich. Klopodojn por tio ni faradis sensukcese, tamen ni eble prosperos, sed ne antaŭ la Kongreso bedaŭrinde. Mi povas citi, kvankam ne plenumantajn vian deziron *Poŝvortareton* kaj la *Vortaron* de S-ro Tuduri.

Kurioza dokumento

Kvankam niaj legantoj jam bone konas la de ĝi pritrakitajn faktojn, tial ke oficiale la Komitato publikigis ilin ĝiatempe per KATALUNA ESPERANTISTO, ni publikigas la jenan leteron senditan al Prezidantoj de niaj grupoj, por doni al ĝi la petitan publikecon. Ni respektas la stilon kaj ortografion de la dokumento.

« ROMULO S. ROCAMORA. Advokato; Supera Instruisto. Strato Angels 1. BARCELONO.

Sro. PREZIDANTO DE.....

Samcelano; en la lasta numero de la «Kataluna Esperantisto» subskribita de Sro Bordas, kiel Sekretario de la KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIO, aperis artikolon.

Nun mi ne kredas oportune diskuti pri tiun artikolon; tamen mi kredas havi la rajton *por* diri al vi, kaj samtempe al viaj samgrupanoj;

I. — Ke mi ekŝiĝis el Prezidanteco de la KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIO, *de* antaŭ ses monatoj.

II. — Ke Sro Coll, Ptro., Profesoro en la Barcelona Universitato, elektita Vicprezidanto de K. E. F. ankaŭ ekŝiĝis.

III. — Ke Sro Camdelacreu, Prezidanto de La RONDO, elektita Vicsekretario de K. E. F., ankaŭ ekŝiĝis.

Neniom plu mi *ne* devas aldoni momente; pro tio, mi tutkore dankas vin *se* vi komunikas tiujn sciigojn al viaj samgrupanoj.

Kun *la* respektplenaj salutoj, restas samideano via

RÓMULO ROCAMORA

Barcelona je la 6.^a de Marto de 1914^a. »

Ĉiu federaciano, kiu aligos al la K. E. F. tri novajn membrojn por la jaro 1914, povos laŭ sia deziro elekti kiel premion de la *Kataluna Esperantista Federacio* unu el la jenaj : I. Ne pagi la jaran kotizaĵon de 1914. II. Pagi ĝin kaj senpage ricevi duan ekzempleron de KATALUNA ESPERANTISTO ĉiumonate, kiun la Adm. sendos al lia adreso aŭ al la adreso de la persono elektita de la membro.

NOVAJ MEMBROJ DE LA K. E. F.

Aliĝinto

Aliĝinto

S-ro Daniel Martí, str. Llansa, 5, Vila-	} S-ro Gustau Galceràn. Vilanova i Gel-
trú	
S-ro Magí Soler, str. Correu, 29, Vila-	} trú
trú	
F-ino Bienvenida Lluís, str. Coso, 61,	} S-ro Joan Amades, Barcelona
Manresa	
S-ro Josep Cuatrecases, Passatge de la	} S-ro Fred. Pujulà, Barcelona
Mel, Fàbrica de Midó, Clot. Bar-	
celona	} S-ro Fred. Pujulà, Barcelona
S-ino Francisca Cuatrecases	
S-ro Joaquim Cuatrecases, Fàbrica de	} S-ro Fred. Pujulà, Barcelona
farines d'Encesa, Girona	
S-ino Joana Cuatrecases.	

Ĉiu membro de la *Kataluna Esperantista Federacio*, aŭ aboninto al KATALUNA ESPERANTISTO rajtos dufoje dum la jaro publikigi en la gazeto krom sia nomo kaj adreso 10 VORTOJN por peti korespondadon, interŝanĝojn de kolektaĵoj, informojn k. t. p. aŭ sciigi ŝanĝon de adreso.

D-ro J. Bremón Masgrau havas la honoron sciigi sian adresŝanĝon, kaj meti al la dispono de la samideanoj sian laborejon de Radioj X, str. Caspe, 66, Barcelono.

«*La Riĉamantoj*» (Kataluna Grupo Esperantista de Paris) kunvenas ĉiusabate, de la 9-a ĝis 11-a vespere, ĉe «Café du Départ», 1, rue Gay-Lussac (angulo Boulevard St-Michel). Prezidanto: J. Solsona, 44, rue Descartes, Paris (5e).

S-ro Jaume Grau, str. Clarís, 72, Barcelona, deziras interŝanĝi ilustritajn poŝtkartojn.

S-ro Joan Amades, str. Peu de la Creu, 10, Barcelona, vendas kaj interŝanĝas ekzemplerojn de gazetoj esperantistaj.

Llista de delegats autoritzats per la administració de K. E. F. per a rebre les quotes

Arbós del Penedès	A. Romagosa	Major, 11
Badalona	«Badalona Stelo».	Sant Pere, 86
Balaguer	M. Espar Boquer.	Miracle, 7
Banyoles	J. Aulina	Turers, 49
Barbarà del Vallès	S. Arnella	Sant Pere, 21
Barcelona	Joan Rosals	Porta-ferrissa, 30
Begas	J. Esteve	Raval Sant Martí, 19
Berga	J. Cardona.	Apotecari
Blanes	S. Robert	Llarg, 42
Borjes Blanques	F. Rubinat.	Pou, 2
Calafell	J. Jané	
Cambrils	Josefina Maseguer	Hostal Nou
Cassà de la Selva.	N. Puig	Bisbal, 1
Castellar del Vallès	F. Blanquer	Fonts Calents
Centelles	J. Raurell	
Flix	«Verda Stelo».	
Girona	F. Anguet	Progrés, 20
Granollers	F. N. Pujadas.	Fonda d'Europa
Igualada	A. Mosella.	P. Constitució, 11
La Escala	J. Ximinis	Fàbrica géneros de punt
Lleida	Ll. Abadal	Major, 12 i 14
Manlleu.	«Esperantista Amikeco»	Pont, 38, 2 ⁿ , 1 ^a
Mataró	J. Solà	Sant Josep, 46
Mieras	R. Riera	Comerciant
Mollet	«Vojantaŭen».	
Olot	I. Juanola	Superior, 25, 2 ⁿ
Palafrugell.	J. Marquès.	Pals, 1
Pobla de Lillet	J. Llumà	Porxos, 19
Prades	T. Alsina, pvre.	
Premià de Mar	P. Alsina	Camí Reial, 81-79
Reus.	E. Aguadé	Presó, 15
Ripollet.	«Esperanta Akvofalo»	Nou, 20
Rubí.	J. Ratés	Sant Magí, 1 i 3
Sabadell.	Lloc Social.	Gracia, 12
Salàs.	P. Vivet.	Metge
Sant Feliu de Guíxols	J. Blanch	Caimó, 32
Sant Llorenç Savall.	J. Roma.	
Sant Quirse de Besora	J. Fossas	Metge
Santa Coloma de Farnés.	J. Gener.	Verge Maria, 1, 2 ⁿ
St. ^a Perpetua de la Moguda.	«Kamparo»	
Selva del Camp	J. Girona	
Tarragona	D. Obiol	Unió, 9, 3 ^r
Terrassa.	A. Oliart	Clarís, 24
Tivissa	F. M. Brú	Avall, 16
Torelló	C. Viñolas.	Sant Josep, 14
Vendrell	F. Guitart	Plaça Dr. Murillo, 7
Vich	J. Comella.	Plaça Major, 18
Vilafranca del Penedès.	A. Robleño	Puigmoltó, 14
Vilanova i Geltrú	F. Mestres.	Sant Antoni, 1 i 3